Ч. 34 (11.288). Львів, вівторок 14. лютого 1928. Oplata pocztowa opłacono ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОПУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло". Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Передвиборча демагогія

Львів, 12. лютого 1928.

Чим ближче до самого виборчого акту, тим завзятіше розпалюються передвиборчі пристрасти політичних противників, тим більше неперебірчивими стають засоби їхньої боротьби. Демагогія находить при тім широчезне приноровлення. Правда, перед виборами процвитає вона всюди у кожного народу, але мабуть ніде не доходить до такого розросту, до такої буйности, як у нас. І цікаве явище, що чим котра з наших партій чи груп слабша, чим темніше її минуле, чим більше невиразне і шкідливе для нації політичне теперішне, тим „сильнішою", тим нікчемнішою її демагогія.

Коли хто не вірить, нехай не читає, але тільки перегляне тижневики наших інтернаціоналістів, або взагалі тижневики тзв. „лівих" політичних угрупувань, то переконається в тому наглядно вже зі самих заголовків над „статтями". Ціле вістря передвиборчої демагогії наших „лівих" звернене самозрозуміло проти Українського Національно-Демократичного Обєднання. Ось для прикладу одна квітка: В 16 ч. „Сель-Робу" з 5. лютого ц. р. бачимо на 3 сторінці заголовок: „Ундо банкротує до кінця.", а під ним читаємо:

„Українські селянські та робітничі маси мають зараз неабияке і то дарове видовище. Всі ті крутії, які до тепер в більше спокійних обставинах сяк так скривали перед працюючими свою панську шкіру під відповідно пристосованою шерстю, тепер начинають линяти. І зпід споду вилазить те, що так старанно ховалось перед зором працюючих: панська ненажерливість і буржуйське льокайство. Це відслонення справжнього свого обличчя дуже непокоїть пансько-попівське УНДО. Воно не знає, на яку стати ногу. Хотілось би гешефтярам українською селянсько-робітничою шкірою ще хоч трохи пограти, пограти ролю „одинокої національної української партії" і „оборонця" широких народніх мас. Тож виставляє ще одну гармату: а дивіться, ми навіть селян ставимо на посаді! Є, дійсно є, пару глизів! Бо якж би рушитися попові без лямполиза, а панові без чури?" і т. д.

Хто це пише? Хто має відвагу і почуває в собі моральне право писати такі гидкі нісенітниці? Може це високоморальні, заслужені для українського національного руху діячі? — Ні! — Це бувші воленародовці, що перед війною і в часі війни виконували ганебну службу російського чорносотенства, що були „русскими", отже апостатами української нації, що заперечували її національну і культурну відрубність, це ті, що по війні видавали по московськи „Жизнь" і „язичієм" „Волю Народа", це ті самі, що й нині є індиферентними, невтральними у національній справі, це ті, що ведуть і нині москвофільську політику під покришкою соціялізму, це накінець ті, що як перед війною виконували волю чорносотенної, так тепер виконують волю червоної Москви. Незважаючи на таке своє минуле і теперішне почувають вони себе в праві писати про „крутіїв" у Національному Обєднанню. Якаж їх мораль? В тім то й діло, що в таких демагогів про почуття якоїсь моралі, або про почуття міри навіть у демагогії не може бути й мови. Погана та птиця, що своє гніздо каляє — каже народня приповідка. Дійсно погано, коли сини священиків, що виросли і виховалися в священичих домах, що мають братів священиками, пишуть тепер з такою їдю, з такою ненавистю та злобою і про „попів" і про „лямполизів" і про їх „кропила".

Демагогія є явищем не тільки негативним, не тільки невідрадним, але й злочинним у громадському житті. Демагоги рахують все на безкритичність і невиробленість, на некультурність і темноту товпи. Демагоги все ведуть у наслідках свідомо або й несвідомо ту товпу чи масу до невідповідальних вчинків, демагоги все руйнують, демагоги нічого не цінять, нічого не щадять, бо за ніщо не відповідають. Коли звернете увагу демагогові, що він зле робить, що з огнем грає — він обуриться, він накинеться на вас з лайкою і зараз-же пічне про вас свою богату в подлі та нікчемні засоби кампанію.

Взагалі: демагоги вносять велику деморалізацію в громадське життя, вони ніколи не будують, тільки розкладають. Вони мають ще й ту заслугу, що своєю демагогією зражують дуже багато чесних і чутливих морально людей від усякої участи в громадському житті і тим позбавляють нарід нераз неоцінених робітників не лише на політичній, але й на чисто культурній або господарській ділянці життя. Діється це тому, що демагогію вносять вони всюди замісць знання і праці. Горе народові, який паде жертвою демагогів! Він ніколи не стане на власні ноги, ніколи не вийде зпід чужого обуха. Наглядним доказом на це історія нашого многострадального народу.

Демагогія не знає ніяких цінностей, ні ніяких святощів, а її адепти не визнають нікого крім себе самих, крім свого „я", крім своїх амбіцій, вони нездатні підпорядкуватися добровільно ніякому авторитетові, ніякому моральному законові, бо тоді вони перестали б бути собою.

Демагогія послугується у своїх подвигах найрадше брехнею, наклепами і галапасуванням на людській чести. Зробити свого противника злодієм, кримінальним злочинцем, пияком, ошуканцем, запроданцем — ніхто так не потрапить, як демагог! Ось читайте знов заголовки статей у тижневиках наших „лівих", а знайдете там такі квітки на адресу противників, як „хуліґани", „жидівсько-равтівські ковбасоїди" і т. д. Щоби воювати проти партії, не жаліють демагоги і наших установ. Наприклад: пишуть, що „Просвіта" зруйнована, а зруйнували її ундівці, тому „геть з Ундом", або: що УНДО продалося, а в останньому числі „Праці" читаємо навіть такий вимовний заголовок: „Кому запродало УНДО українські мандати?" Під заголовком названі всі жидівські та німецькі кандидати, що поставлені на державній та волинських окружних листах бльоку непольських народів. Дійно, „волосся стає дубом", коли читати всі ті ганебні сукцеси нікчемної демагогії безвідповідальних „діячів", а ще більше стає воно „дубом" тоді, коли чути всяких адептів тієї демагогії на вічах, нарадах чи зборах. Такий стан демагогії у нас не ворожить нічого доброго нашому народові. А тому необхідно з демагогією безпощадно боротися.

Але як? — спитаєте. Певно, що тепер, коли вона тріюмфує, її ніхто не знищить. Та річ у тому, що демагогія не закінчиться у нас разом з виборами. Вона буде далі „святкувати" свої тріюмфи, як „святкувала" їх до виборів. З нею треба боротися при допомозі доцільної, розплянованої на далеку мету праці над народом, над його усвідомлюванням, над його культурою, над його моралю, над його громадським виробленням. Бо демагогія все має пропорціонально тим більші перспективи зросту, чим некультурніший, чим темніший предмет її жирування.

Демагогія — жалюгідний злочин, від якого треба спасати нарід, спасати весь його духовий, моральний і матеріяльний дорібок.

За права української мови.

Інтерпеляція члена Прибічної Ради міста Львова Володимира Децикевича до державного комісаря в справі допущення української мови в урядуванні у громаді м. Львова.

Згідно з § 32 статуту м. Львова урядовою мовою є мова польська. На українські подання відповідається українською мовою.

Цей припис закону втратив свою обовязуючу силу наслідком того закону, що ввійшов у життя 31. липня 1924 Д. з. з ч. 72, поз. 724 і доручив урядам і адміністраційним державним та самоврядним установам урядувати в державній мові, допускаючи українську мову тільки виімково у випадках означених цим законом. А саме: цей закон дозволив на просторі воєвідств львівського, тернопільського та станиславівського вносити подання до згаданих урядів українською мовою і зобовязав їх відповідати на українські подання в двох мовах, у державній і мові подання. Щодо громади м. Львова то ст. 3. і 4. цього закону специяльно постановляють, що про допускальність у відповідях міських урядів у Львові української мови поруч державної, а також про допускальність української мови поруч державної у міських нарадах у Львові рішає міська Рада.

Щодо оголошень самоуправних установ, а також оголошень львівської громади обовязує припис ст. 5. згаданого закону, згідно з яким: оголошення самоврядування можна приготовляти, на основі постанови даного самоврядного органу, в двох мовах, а саме: поруч тексту в державній мові на першім місці, можна помістити текст у мові, допущеній у поданнях.

Тому, що міська львівська рада досі не приняла постанови щодо допускальности української мови в урядуванні, в громаді м. Львова обовязує такий законний стан, що хоча міська влада має обовязок приймати подання, писані українською мовою, то одначе не має обовязку відповідати на них у двох мовах. Із цього погляду громада м. Львова творить у межах воєвідств львівського, тернопільського та станиславівського немов оазу, на якій мовні права українського населення є ще більше обмежені як на решті простору цих воєвідств.

Одночасно у відношенні до згаданого припису в статуті м. Львова нинішній правний стан є значним погіршенням на шкоду українського населення щодо прав мови. Щодо допускальности вживати української мови в нарадах і в оголошеннях міських урядів стан не змінився, себто українське населення надалі позбавлене всяких прав.

Що-ж до усунення цеї кривди українського населення, то наскільки маємо на увазі допускальність української мови в відповідях на подання та в оголошеннях не можна його доконати тепер відповідними постановами міської репрезентації тому, що громада м. Львова такої з вибору не має, а в розпорядку воєводи з 13. жовтня 1927. ч. СА 13.163 з 1927 р., де усталено компетенцію тимчасової управи не признано прибічній Раді права рішати про допускальність уживання української мови в урядуванні, так, що в теперішнім стані виключно державний комісар має силу видати в цій справі дотичні розпорядки.

Щодо допускальности української мови в нарадах, то на перепоні того, щоби прибічна Рада могла прийняти постанову, яка змінила би припис § 38 із порядку діяльности (компетенції) для Ради міста Львова, що радить виключно польською мовою — стоїть та обставина, що згідно із згаданим тут рескриптом воєводи, Прибічній Раді не признано права змінити порядку діяльности для львівської міської Ради і застережено, що з правилом нарад буде аналогічно прикладений до нарад прибічної Ради. Отже зміна дотичного розпорядку у порядку діяльности львівської міської Ради можлива тільки за згодою надзірної влади.

Тому-то підписаний звертається до п. державного Комісаря із запитом, чи п. держ. Комісар є схильний видати розпорядок згідно з постановами ст. 3. і 5. закону з 31. липня 1924. Д. з. з. ч. 73. поз. 724., чи пак згідно із виконавчим розпорядком Ради Міністрів із 24. вересня 1924. Д. з. з. ч. 85. поз. 820 про допускальність української мови у відповідях міських органів влади і оголошеннях міських урядів.

Далі підписаний звертається до п. держ.

Комісаря із запитом, чи на випадок, якби грибічна Рада на внесок законно поставлений нижче підписаним, рішила — згідно із 4 ст. закону із 31. липня 1924, Д. з. з. ч. 73. поз. 724, чи виконавчого розпорядку Ради Міністрів з 24. вересня 1924 Д. з. з. ч. 85. поз. 820 — змінити розпорядок § 38. порядку діяльности для львівської міської Ради в такім напрямі, що наради Ради ведуться державною мовою, одначе радним української національности вільно промовляти українською мовою, чи тоді п. держ. Комісар був би схильний таку постанову предложити п. Воєводі із прихильним внеском до затвердження?

Інтернаціоналістичні герці.

Наші доморослі інтернаціоналісти мають, видно, за мало поля до попису на політичній арені і тому намагаються останніми часами носітти роздор та викликати комуністичну куряву на всіх ділянках ще й нашого господарського і культурного життя. На всіх останніх зборах наших центральних установ пускалися вони в демагогічні герці яскраво політичного покрою та вимахували кріпавими комуністичними булавами, щоби вводити в планову працю установ фермент і напруження. Одначе всюди дістали вони належну відправу та мусіли свої провокаційні, в найвищій мірі несмачні герці нагло врівати. Мета їх у кожному такому випадку одна: розвалювати наші центральні установи. Не досягнувши своєї мети ні на одних загальних зборах центральних установ взялися вони баламутити несвідомих людей по кількох читальнях і перетворювати їх в осередки комуністичної пропаганди та школи комуністичної політосвіти.

Таке ділось між іншим і в читальні „Просвіти" город. дільниці Львова. Там верховодили всякі невідповідальні жидівські типи зпід стягу комуністичного інтернаціоналу. Відбуті з кінцем 1927 р. (11. грудня) загальні збори тієї читальні під численними оглядами неправильно, нарушили грубо статут. До зборів не виготовлено листи учасників, наслідком чого не можна було ствердити ні скількости присутних ні скількости голосуючих, а тим більше скількости управнених до голосування. Сам провідник зборів заявив на низше, що участь у зборах брали нечлени читальні. В кількох випадках присутні на салі голосували навіть при поіменному голосуванні за неприсутних. Голосували також і нечлени. Про все те здав Головному Виділові „Просвіти" докладний звіт предсідник філії на Львів-місто. На основі таких даних Головний Виділ рішив завісити вибраний на тих невідповідаючих вимогам статуту зборах виділ читальні в правах та віддав провід читальні в руки окремої комісії, призначеної Гол Виділом на час аж до підготовки і переведення нових загальних зборів читальні.

Головний Виділ поступив зовсім правильно не тільки тому, щоби стати в обороні статуту але і тому що на описаних зборах читальні попали до читальняного виділу самі інтернаціоналісти комуністичного і сельробівського покрою, що перетворювали потім читальню в осередок і фортецю комуністичного штабу. Над читальнею повисла поважна загроза розвязання. Отже завішення такого виділу читальні в правах спасло саму читальню від неминучої загибелі.

На це, розуміється, сильно обурилися всі комуністичні демагоги та пустили в світ і то друком летючку п. н. „Всім читальням і членам Т-ва „Просвіта" до відома", в якій ні більше ні менше, а зневажується цілий Гол. Виділ, взиваеться всі читальні до протесту проти вчинку Гол. Вид. а навіть членам Виділу грозиться вже тепер кігтями чрезвичайки. Під цею вимовною летючкою красується анонімовий підпис „Робітники городецької дільниці". Ось на які підлости та нікчемности здатні деякі невідповідальні руїнники українського національно культурного життя та його організації.

Правда, в летючці пишеться про живу діяльність читальні в городецькій дільниці Львова. Одначе не згадується про рід тієї діяльности. Бо коли говорити про культурно-освітну її роботу, то вона не була така світла ні багата. Було там раптом кілька відчитів, як про жіночі недуги, про положення неграмотної жінки та свято в честь Кобилянської а ноорн. те „намічено цілий ряд викладів" але не виконано того плану. Та всю ту позитивну роботу і курс неграмотних вели саме противники інтернаціоналістів, які на культурну працю не мали часу, бо займалися виключно політичними комуністичними експериментами. Але навіть як би та читальня розвивала найкращу аполітичну та виключно культурно-освітню працю, то й тоді їй не можна ломити на загальних зборах безкарно постанов статуту. А в даному випадку ті постанови ломилися в імя вузько партійних сельробівсько комуністичних цілей.

Всім, що дістануть у руки цю ганебну летючку звертаємо увагу на те, що вона походить від інтернаціональних розбивачів українських сил, що є це один із злочинних засобів невідповідальних демагогів підривати серед широких мас нашого народу повагу такої установи як „Просвіта" та нарушувати честь тих людей, що працюють від ряду літ безкорисно в „Просвіті". Особливож треба цю справу вияснити по читальнях, куди ту летючку вислано також у цілях передвиборчої комуністичної пропаганди. Всі читальні в краю повинні накінець енергійно запротестувати проти такої кирпиної роботи комінтернських і інших руїнників та нагоничів проти українського національного а національно-культурного обєднаного і солідарного фронту. Треба вже братись поважно до ліквідації комуністичних герців у всіх ділянках нашого життя.

В безконечній черзі...

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС 17-ЬОХ.

ЧОТИРНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

Суботнішній день розправи був найбільш нудним днем в дотеперішнім ході цього процесу. Поза зізнаннями свідків д-ра Цепельовського, п-і Мирослави Головінської й о. Антона Твердохліба відчитано ще зізнання кількох менше важних свідків, зложені у слідстві, а опісля трибунал радив довший час над внесками оборони дотично провірення віродостойности зізнань св. Марії Стецюк. Трибунал деякі внесення оборони приняв, але більшість їх відкинув, при чому предсідник мотивував широко цю постанову трибуналу.

При цій нагоді відмітимо, що польська шовіністична преса реферує дальше цей процес крайнє односторонно, послугуючись при тому ще й різними інсинуаціями й наклепами та поширюючи різні підозріння. Так прим. пишеться в цій частині преси, що св. шофер Гасман нібито змінив на розправі свої зізнання і не пригадує собі дня, коли віз двох людей на Королівську вул., тому, бо „мав страх" (не знати тільки, перед ким) Про свідка Жукова пишеться вже тепер, що він „симулював і грав ролю варята", аби не потребував зізнавати проти обвинувачених, хоч він ще є під обсерваційним дослідом лікарів-психіятрів які про цю справу досі не висказалися. А навіть якби цей свідок симулював умову недугу, то ще не знати, з якої причини він це робить (свідок Жуков сидить у слідчій тюрмі в Бережанах і йому грозить не тільки тюрма, але й видалення з Польщі...). А вже те, що позволило собі написати „Слово Польске" па адресу оборони у звязку з внесками її для справдження віродостойности зізнань св. Марії Стецюкової, переходить дійсно усякі межі приличности. Люди, що ісповідують явно муринську етику, що проповідують у нас просто зоольогічну ненависть до всього, що не-польське, мають смілйвість виступати саме в обороні... етики і хочуть учити українських оборонців, які в цьому процесі мають і так нелегку задачу, культури й такту. Справді, треба бути вихованим в культурі кресово-вшехпольській, аби могти напасти на оборону в такий брутальний спосіб.

З покликаних на нинішню розправу свідків зізнавав перший

Д-р ВЛАДИСЛАВ ЦЕПЕЛЬОВСЬКИЙ,

римо-кат., лікар, незаприсяжений. Св. зізнає, що не вів точно записок своїх лікарських візит, тому не може подати, чи їздив 19 жовтня 1926 з шофером Гасманом в околицю Королівської вул.

За згодою сторін рішено св. Яця Атаманчука не переслухувати, тільки перечитати його зізнання.

Черговим свідком була

МИРОСЛАВА ГОЛОВІНСЬКА,

жінка обвинуваченого Юліяна Головінського, що зізнавала незаприсяжена. Св. оповідає, що вона вийшла замуж за Гол. дня 9. вересня 1926 і обоє мешкали коротко разом в Махнові, а зрештою Юліян мешкав постійно у Львові, звідки заїздив до Махнова. На пит. д-ра Вол. св. каже, що заручилася з обв. Гол. ще в часі Великодня 1925 р., а шлюб хотіли зробити тогож року в осени. На прискорення шлюбу постійно напирав Головінський. Безпосередньо перед шлюбом обв. Гол. приїздив частіше до дому свідка. бо... Тут д-р Вол. якого предс. просить не питати про подробиці, робить таку увагу: Тому, що ваші зізнання викликують тут повне довіря, я дякую за дальшу відповідь.

Опісля зізнавав свідок

о. АНТІН ТВЕРДОХЛІБ,

парох Рави Руської, незаприсяжений. Св. оповідає, що молоді Головінські були раз у нього в Раві Руській. Це було 1. грудня 1926. Тоді вони обоє оглядали м. ін. ново-мальовану церкву, а п-і Головінська підбрала тогож дня свою учительську пенсію.

Внески й запити.

По відчитанню зізнань кількох свідків поставив до обв. Мих. Вербицького кілька запитів прокуратор. М. ін. питав, чи обв. знав родину Шлапаків і п-у Шлапаківну і чи там бував, на що обв. відповідає, що можливо, що він колись у них був, але не представлявся у них за Василькова.

Опісля д-р Давидяк спротивився відчитанню зізнань св. Катерини Капюк і просив відшукати конче св. Катерину Капюк, яка сиділа разом з обв. Яцишиною і М. Стецюковою, бо її зізнання можуть кинути відповідне світло на зізнання св. М. Стецюк.

МИКОЛА МАТІЇВ МЕЛЬНИК. 2)

Як проходила осінь..

Якийсь несказаний смуток оперізував той кусень землі судорогами трівог і зловіщих годин. Здавалося, що зза хмар карпатських борів хихоче крізь ніч пяне лице розховстаного Молоха над попаленими садами і ржою осінних стернищ. За гуком гармат пропадав спомин по всім, що могло ще називатися вчорашнім. Щось нового, небувалого приносила кожна година... Люди зачали зживатися з війною, а час перелітав бистро, як сокіл, або волочився, як дим, що встає зі шкруму шпихлірів, коли горять збіжа. А крізь те все червоною ниткою: бажання чогось, що буде — що має воскреснути зі смутків і хмар, якогось визволення на ясні зорі... на тихі води... може — воля... Хто міг би словами списати те, чого саме серце не розуміло...

В селі козаки варили крадені кури в казанах, а ґазди гречно придивлялися й облизувались. Тягнули черкеси зі стола, що попало, перевертали хати й клуні догори дном — біда була дівкам тай молодицям...

— Душа любезний, резать буду... понял?...

Ніякого протесту. Кинжал перед очі — як свічка...

— Молчать, не болтать!!...

Витягали ніччю останню корову, душили в стайнях свині, потрошили дріб і несли в голодні казани... Іли — бо були хлопи, як обороги...

— Та вже узев — най си вдавит, але ни вішіе нікого... Таж це преці не свої — а то були свої — аби там озером стали, де тепер є!...

Правда, що Деркачів синок, Семен, мав із черкесом пригоду. Улетів той на подвіря з конем.

— Зерно есть?

— Гм...

— Зерно есть, дурак ти один?

— Є!

— Давай, сейчас!!

— Зараз. — Побіг до хати і виніс шоломок гарбузяних зернят.

...Та той, аді, хотів вивса тай укроїв парубка канчюком по голові, аже той присів. Але скрутивси Семен, ек вогонь пид вітром, лапнув колик тай свиснув раз і вже москаль заївси юшков на смерть. Семен запретав го зараз під землю, сів на коня тай у ліс... и на нині нема, ни чюті.

І — дні за днями, як шкапи від „трину". Москалів без ліку... тими дорогами попід Писаний Камінь.

— Возьмем Будапест, да... да... разорим Германію... Франца вашего у плен... а патом усе — домой... работать... От так ето будет!...

Легко то було говорити, але діло якось не йшло скоро. Сунули під Кірлібабу довгі непроглядні каравани, пхалися під гармати й земля глотала їх... іржали коні, кричали люди і в пропастях Карпат пропадали на віки-віков...

І все те переварювалося по грудях галицької землі, несло, як на голгофському стовповищі... несло руїну... камінь на камені... випивало останню краплю молока, падало саранчою на останні стебла піль... Під невпинними наступами й відворотами видихало село всю силу... Курило димом, несло згарю...

І знову вертали і знову наступали... й лишали за собою сторозтерзану, розпяту Землю Семомисла. І йшла поміж народ якась дивна чутка: евакуація... І вимовити тяжко! Як лист від градобою — сюди й туди.

Великі мов телеграфи — „шандарі"... з буками в руках — як худобу під свист гранатів. Марш... марш... маррш!...

І був той марш — довгий і тяжкий, як дорога через мертве море... Лишали білі хатки гибли від голоду й костурів вояцьких... засклеплені вагони... то студінь... то спека... діти в горячці — води!... Чуєте: води нема!! Гора сунеться... а колеса гупають по рейках — у світ! Води... води... води!!! У другий бік: нема води... води!... води!!! Сморід... не дають з ваґона вийти... все на купу... Челідь... хлопи... діти... Содома!!!

Місто... чуже місто... далеко — там... Лишили гірські чюркала пахучі... а тут, серед німоти, на сміттю вмирають...

Обступили пузаті — о! Червона цегла влетіла крізь відхилені двері... Гафії Гурмеївній кров ключем з рота... За цеглою вонючі яйця, рінь, черіпя... і рев... рев... О, ви, зрадники, що всіх віками кровю й хлібом годували і стелили їм шовки ваших кучерів і розсипали перли з ваших скостенілих сльоз під панські ноги!...

Засклеплені вагони точаться лінниво з горячою лявою болю, туди, на Талергоф, Ґмінд, Оберголербрун... Ой там застигнуть у масових гробах муки ваші... Повиснуть у вінках тернових на залізному хресті і ждатимуть — ...аж блисне грім пімсти... за муки!...

А тимчасом Юрчік воює на тісарському фронті — воює Юрчік наш... А на мундірі кров.

Кров трояндами.

(Продовження буде.)

На просьбу предсідника, щоби оборона доповнила свої внесення щодо М. Стецюкової, д-р Шухевич каже, що М. Стецюк була засуджена в Перемишлі за зневаги публичного посольства, за 6 тижнів, а потім також за оторчення д-ра Дурета, про що було навіть справоздання в пресі. Щодо ж пол. польських військ у Судовій Вишні п. Филиповича, то він був примушений видати приказ, що Марія Стецюк не сміє мати вступу в район касарень його гарнізону, бо вона поводилася надто неморально і була з того знана в цілому гарнізоні. Чи з того приводу М. Стецюк обвинувачувала перед судом пол. Филиповича, д-р Шухевич не знає, але саме тому поставив внесення на покликання його в характері свідка.

Ухвала трибуналу.

По довшій нараді трибунал ухвалив зажадати актів перемиського суду й актів суду секції III. у Львові на обставини, подані у внесках оборони. Крім того рішив покликати на свідка полк. Филиповича. Натомісць трибунал відмовив домаганню оборони покликати на свідків д-ра Дурета, д-ра Гіршпрунга й Івана Стецюка. Відмовив також домаганню переслухати на обставину умового стану Марії Стецюкової ординуючого у неї лікаря. Предс., подавши ухвалу трибуналу до відома, мотивував потім ширше, чому трибунал одні внесення допустив, а інші відкинув.

Хто такий „Васильків"?

Після того обв. Мих. Вербицький заявляє, що він пригадує собі, що пізнав раз п-во Шлапаків у Центральній каварні, але представився їм як Вербицький, бо псевдоніму „Васильків" не уживав. Після тої заяви д-р Старосольський поставив внесення на зареквірування судових актів з процесу проти Ціхоцького і тов. (святоюрський процес), в якому під псевдонімом „Васильків" виступав обв. Кріль.

Прокуратор спротивився цьому внесенню, бо воно нібито не має з цією справою нічого спільного і поставив від себе внесення, щоби покликати таких свідків: 1) Михайла Шлапака, 2) Марію Шлапак, 3) Гелену Зборовську і 4) Станіслава Шлапака, на доказ, що обв. Мих. Вербицький бував у п-ва Шлапаків часто і вони знали його під іменем „Василькова" цілих два роки. Щойно після арештування обв. Мих. Вербицького вони пізнали, що під іменем „Василькова" виступав Мих. Вербицький. В цій справі заявляється оборонець підсудного д-р Старосольський, вказуючи на те, що колиб М. Верб. виступав під іменем знаного з комуністичного процесу „Василькова", за яким постійно слідила поліція, то тим самим він ліз би в руки поліції.

Трибунал рішив видати в справі цих внесків своє оречення пізніше.

Опісля відчитано зізнання управителя курсів, на які ходив обв. Атаманчук, зізнання товаришів, що ходили з ним на курс і зізнання кількох маловажних свідків. Зізнання ці нічим не замітні.

На тому закінчилася розправа в суботу. Продовження в понеділок.

Відгуки дня.

Вибори в лицях.

I.

Полумя виборчої пристрасти обхопило весь наш край, як маска маску на маскараді; огненні напиши мелькають швидше, як кандидатські; випари партійних болот затуманюють до решти голови виборців.

По краю ганяються дикі й осоюзні кандидати, мов мітичні їздці Апокаліпси. Кожний допав якогось коника (або осла) і товчеться куди попало: по головах і змітинґах, по хмарах і людській глупоті.

Переді мною леточки одної з „безкомпромісових" партій з чотирма такими апокаліптичними вершниками. Кожний зробив таку страшну міну до фотографа, що мороз іде поза шкіру. Кожний має там біографію і кожний є „визначний".

Возьмім першу зараю.

Н. Н. (nomina sunt odiosa!) народився і тим дав доказ безкомпромісового ділання на користь рідного народу. Вже студентські часи збігли йому, як молодо на кухні, на всесторонній праці для народу. Тоді виявився його величезний політичний хист (мав дістати двійку, але викрутився) а в його душі засіялись ріжні тверді постанови.

Напруживши всі духові сили здає наш кандидат матуру і записується з відзначенним на університет, чим дає доказ небувалої посвяти для власної справи.

Як адвокатський концiпієнт розгортає усю свою енергію в напрямі нищення алькоголю, того найзавзятішого ворога трудового народу.

Від раннього вечера до пізнього ранку сидить і мучиться на стійці, тоді як інші сплять сном блаженних. Серед того має ще час думати і про інші справи: постановляє заложити ногу на ногу в каварні. „Сільського Господаря" в одним селі, а „Просвіту" в другім.

Постановивши це, переноситься на наші окраїни, щоби і там продовжувати успішну працю на народній ниві.

Тут, як адвокат, має нагоду стикатися з трудовими масами, які — як відомо — божевільно люблять процеси.

Не покидає крім цього і своєї молодечої постанови: нищення алькоголю і своєю послідовністю доводить справу до блескучих вислідів. Бувають дні, коли деякі льокалі руйнуються до останньої шклянки пива.

Тільки завдяки тому стає в 1911 р. кандидатом на посла, чим дає доказ величезної любови до народу.

Але його всестороння діяльність не кінчиться на цім.

Під псевдонімом „Бавилько Одскоч" видав прекрасну збірку оповідань незнаного автора, а й тепер працює далі на літературнім полі, читаючи дуже гарні твори в періодичних українських виданнях і пишучи автобіографії до виборчих леточок.

Як вірний і карний член української нації, вступив був до У. С. С. і перебув неодну тяжку нестравність у їхнім однострою.

Ця його загально відома діяльність стягнула на нього очі цілого краю, а на його голову кандидатуру до сойму.

В сучасну хвилю відчувають усі, що смішно булоб, якби він не кандидував, хочби мав перевернутися так, як уже нераз перевертався йдучи рано до дому.

Галактіон Чіпка.

Господарське рахівництво.

Акція „Сільського Господаря" за введенням рахівництва до наших господарств.

В нинішних часах тільки той може мати користь з господарки, хто веде її розумно з вимогами сільсько-господарської науки і техніки. Хто не хоче пристособитися до нових обставин, хто не йде з духом часу, не заводить новостей в сільськім господарстві, той не може числити на те, що господарка принесе йому стільки користи, як повинна принести, а все буде йому чогось недоставати, стало не буде мати жадної користи з господарки, бо не зможе видержати конкуренції з поступовими господарями, що не тільки руками, але і головою працюють.

Одною з головних підстав розумної модерної господарки є **сільсько-господарське книговодство**, що має на ціли засувати в цифрах цілий хід подій, що відбуваються в господарстві протягом року. Ці цифри по рахунковім замкненні з кінцем року дають господареві повний перегляд його господарства, є наче образом, з котрого видно **добрі і злі сторони господарювання**.

Годі представити собі, щоби можна рішитися на управу цеї чи іншої рослини, плекання одного чи другого роду худоби, як не знаємо, з якими коштами звязана одна чи друга галузь продукції, як не можемо обчислити собі, котра іменно галузь нашого господарства є для нас **поплатніша**. Аж на основі рахункових зіставлень з минувших років і на основі калькуляції в звязку з кождочасним господарським положенням, можна буде зорієнтуватися в якому напрямі повести нашу господарку, щоби мати з неї якнайбільше зиску.

Розуміючи вагу сільсько-госп. рахівництва рішився „Сільський Господар" помогти своїм членам у веденні сільсько-госп. рахівництва. Іменно повстала при С. Г. **секція с.-г. економії**, що під проводом досвідного в тім напрямі агронома, буде вести для наших господарів, членів Сіль. Госп. рахівництво.

Яку користь будуть мати господарі з рахівництва? По скінченні рахункового року „Сільський Господар" виготовить для господарів рахункове зіставлення, котре буде обіймати **докладний перегляд цілої господарки**. Викаже, чи господар господарив з прибутком, чи зі стратою, обчислить кошти продукції поодиноких родів рослин, плекання худоби, представить кошти вложеної в поодинокі галузи господарства праці, дужитих харчів, викаже котру рослину найвигіднійше в даним госп-дарстві плекати. Потім на основі таких відомостей зможе господар як слід застановитися, як йому дальше повести свою господарку. Крім того „С. Г." буде стало уділювати **всіх фахових порад**, що відносяться до господарства.

Як буде виглядати ведення книговодства? „Сільський Господар" пересилає тим, що зголосяться, свої друки до виповнення, а то „Спис майна" — інвентуру, котру виповняється раз в рік і тижневі звіти, котрі господар виповняє щодня, а по тижневі чи то через філію „Сіль. Госп." чи впрост пересилає до централі у Львові, де ціле книговодство буде опрацьовуватися.

Виділ „Сіль. Госп." рішив, що господарям до 5-ох моргів ґрунту буде вестися рахівництво **даром**. Господарі, що мають більше ніж 5 моргів, платять по 50 сотиків від морга на покриття коштів друку і почтової оплати. При належно умотивованім проханню може „С. Г." обнизити ціну і господарям, що мають більше ніж 5 моргів ґрунту, а в виїмкових випадках і цілком звільнити їх від оплати.

Рахунковий рік зачинаємо з 1. березня. Тому просимо, щоби заінтересовані сейчас зголосилися до „Сіль. Госп." у Львові, Зімоповича 20, щоби на час можна було вислати потрібні друки. Звертаємо увагу, що приняті будуть тільки ті члени, що зобовяжуться хоч один повний рік вести точні записки і стало посилати до „С. Г."

Треба би ще додати, що всі дані, які посилає господар, лишаться строго довірочні і ніхто крім Централі „С. Г." і даного властителя господарства не має права вгляду до виказів присиланих господарем.

Господарське рахівництво принесе велику користь передусім тим селянам, що його в себе заведуть, бо сейчас покаже їм, що на їх господарстві поплачується, а що ні і до чого треба доплачувати. Далі матиме користь з таких дослідів поплатности селянських господарств весь нарід, бо на підставі поодиноких дослідів можна буде виготовити плян поплатної господарки в цілому краю.

З огляду на велике значіння книговодства в господарстві повинні скористати якнайширші верстви наших господарів-селян, священиків і поміщиків і зголошуватися до „С. Г." зі всіх українських земель під Польщею.

Краєве Господарське Товариство „Сільський Господар" у Львові, вул. Зімоповича 20.

СТАРОСТВО ПРИКАЗУЄ УЧИТЕЛЯМ АГІТУВАТИ ЗА БЕЗПАРТІЙНИМ БЛЬОКОМ.

Староста в Надвірній у письмі до інспектора в Надвірній жадає від нього, щоби видав відповідні зарядження, щоби всі управителі шкіл і учителі в повіті строго держалися напрямної політики уряду, як також жадає від них чинної і явної праці головно у виборчім періоді, та кінчить, що пильно буде слідкувати їх працю. В другім письмі староста Секірський вже зовсім виразно жадає від інспектора, щоби управителі шкіл і всі учителі, як держ. урядовці належали до льокальних, місцевих комітетів безпартійного бльоку співпраці з урядом. Предсідник пов. шк. ради в Надвірній Крупка поручає управителям шкіл у повіті приноровитися до того розпорядку. Начальникам громад у Надвірнянщині староста приказує давати відповідні льокалі на збори УНС-а, Безп. бльоку співпраці з урядом і всіх партій, які співпрацюють із урядом і в інтересі сили і могутности Польщі.

СТАРОСТИНСЬКІ ШТУЧКИ.

До ген. виборчого комісаря Царя, до міністра внутр. справ і до найвищого суду у Варшаві внесено скаргу проти константинівського старости. Цей староста візвав до себе війтів і зажадав від них, щоби наловляли виборців голосувати на лісту ч. 33. Коли деякі сказали, що не мають на це сили, обіцяв їх піддержати поліцією. Рівночасно сказав, що один агітатор лисги ч. 18. наразив свого батька на шкоду, бо батькові, щоби покарати його за сина, відібрано сільну концесію.

КИРИЧЕНКО ВІДКЛИКАНИЙ.

Львів, 13. лютого 1928.

З добре поінформованих джерел довідуємося, що теперішній консуль СРСР у Львові Кириченко відкликаний зі свого становища у звязку з його нефортунним інтервю поміщаним свого часу в „Слові Польскім". Хто прийде на його місце — покищо невідомо. За те Кириченко має обняти менше відповідальне становище у ВУФКУ (Всеукраїнське Фільмово-кінове підприємство).

КРИМ ХОЧЕ ВІДІРВАТИСЯ ВІД СРСР.

Москва, 12. лютого 1928.

„Известия" подають, що арештовано предсідника ради нар. комісарів на Криму Велю Ібрагімова. Йому закидають, що він всетурецьку пропаганду, яка змірве до відірвання Криму від СРСР.

ПОЛЬСЬКА НОТА ДО ЛИТВИ.

Варшава, 12. лютого 1928.

Польському послові в Ризі Лукасевичеві вислано ноту для литовського уряду. Він передав ноту литовському посольству у Ризі. Нота не ставить конкретних предложень у справі місця переговорів, зате домагається відповіди литовського уряду, чи бажає устійнити правильні взаємини з Польщею.

Театри.

„Коопер. Український Театр" під дирекцією Ів. Стадника (вул. Шашкевича).

15-го г. 7·30 веч. „Дон-Кіхот з Етенгайму", М. Галана (премієра).

Міський великий театр:

13-го г. 7·30 „Страшний Двір".

Міський „Театр Новин":

13-го г. 7·30 „Дівча з Пушти".

Кіна.

„Апольо": „Гробовець кохання".
„Палас": „Симфонія змислів".
„Лев": „Звеличана".
„Фатаморгана": „Парада рекрутів".
„Хімера": „Останній усміх блазня".

НОВИНКИ.

— **Із Союзу українських власників реальностей у Львові.** Пишуть нам: Як відомо спори між власниками реальностей і дозорцями полагоджує розємна комісія при окружнім Інспектораті Праці у Львові. В склад цієї комісії входило 3 відпоручників дозорців і 3 власників реальностей, поляків і жидів. На домагання Союзу 37 українських власників реальностей призначив Інспекторат Праці членами цієї комісії теж членів нашого Союзу, так, що з днем 8. п. м. наші відпоручники засідатимуть між членами згаданої комісії. Членами комісії призначені: 1) О. Опиcько, 2) Е. Ігнат, 3) М. Стефанівський, 4) Т. Преторіюс, 5) Ю. Кіндрик, 6) Д-р В. Манькевич, 7) Е. Войтів, 8) М. Стоцький, а предсідниками комісії від дозорців д-р Л. Ганкевич і д-р Ів. Волошин; від нашого Союзу заст. голови д-р М. Торлецький і в заступстві д-р І. Юзич. Розправи відбуваються раз у тижні; засідають у них призначені члени, по одному, по черзі Інспектором праці запрошувані на кожну розправу окрема. — За Виділ Союзу: І. Гливчак, голова.

— **Львівська хроніка.** Наука на послугах поліції виясиила при помочі Рентгенівських промінів таку справу: перстень з брилянтом жінки одного адвоката щез із кімнати, коли в ній не було нікого більше крім масажистки і песика. Підозріння, річ ясна, впало на масажистку, але Рентген стердив, що темна річ у животі песика це якраз перстень. — Професійного злодія Кураша застрілив на вул. Ветеранів серед юрби прохожих його суперник, теж злодій, з помсти за те, що Кураш образив його збоку; вбийник утік. — Професійний бухгальтер Станислав Чуприк не маючи від кількох літ занятття, використав свою знайомість цифрових операцій і фальшував підписи на векслях, виступаючи під псевдонімом Кашуби, власника реальности в Клепарові; ця штука мала довший час успіх, аж скінчилась на вул. Баторія.

— **Хто виграв на льотерії?** 4-кляcова державна льотерія принесла такі три виграні 5000 зол. ч. 54158; 2.000 зол. ч. 52771; 1000 зол. ч. 39032.

— **Свято державности в Берліні.** Дня 28-го січня відбулося в Берліні в кімнатах „Гумбольдсгайму" при Фазаненштрасе заходами „Української Громади" скромне свято десятиліття проголошення четвертого універсалу і девятиліття злуки Західної та Східної Республики. Свято, на яке зійшлося понад 50 осіб, отворив відповідною промовою голова „Громади", д-р Кушнір, після чого промовляли полк. Е. Коновалець про ролю „Січових Стрільців", а. д-р П. Вергун про події на Великій Україні, д-р З. Кузеля про враження з таборів укра-

ців-полонених у Німеччині та проф. Дмитро Дорошенко про свої переживання на Великій Україні з кінцем 1917 й початком 1918-го року. Крім цього полк. К. Новохацький виголосив власний вірш „України". Свято закінчилося товариськими сходинами й полишило по собі гарне враження.

— **Йорданські свята в Берліні.** З Берліна пишуть нам: Берлінська кольонія мала цього року вперше нагоду взяти участь у святочному Водосвяттю, що відбулося у великій каплиці при Пфальцбургерштрассе 18. Чину Водосвяття довершив місцевий парох о. д-р П. Вергун у присутности значного числа українців і чужинців, що цікавляться нашим обрядом і часто заходять на недільні богослуження.

— **Рекорди.** Англ. адвокат Леслі Скот, що має почесний титул королівського радника виїхав до британських Індій як правничий дорадник комісії, що ломить собі голову над автономним індійським законодавством. Тому, що Скот припиняє на 3 міс. свою льондонську практику, він дістане за цей час 70.000 фунт. шт. гонорару. Є це досі рекордовий гонорар адвоката відомий в Англії і славиться... поза нею. — Італієць Чіяпіно, відданий своєю матірю як незаконний син на виховання до якоїсь селянки в 1895 р., віднайшов аж тепер випадково свою маму, яка за той час загубила слід про нього. Він довідався, що має ще 5 живих братів від того самого батька, за якого його мати згодом вийшла замуж. — Громадянин Вятки Вадим Кровянік признається до 30 вбитих жінок і описує з великими подробицями як він із насолодою різав їх і душив. Єдиною причиною його злочинів було те, що вони були... брунетки. „Завданням мого життя є вбивати всі брунетки". Судова влада є тої гадки, що більшість описаних ним злочинів є плодом його уяви, але кілька із них перевірено. Паризький Ляндрі блідне супроти такого різуна.

— **Берлінська сенсація.** Серед безлічі скандалів, убивств, крадіжей і ошук, Берлін має процес із психольогічним підкладом. Його героями 20-літній хлопець і дівчата; його жертвами два молоді хлопці. Обвинувачений 19-літній Кранц, дуже талановитий і перший учень, відповідатиме за свідоме вбивство 18-літнього куховарського помічника Ганса Стефана, свого суперника. Центральною особою процесу стане 16-літня Гільда Шелер, сестра товариша Кранца, яка звела Кранца і піддержувала одночасно зв'язки із Стефаном. Кранц на хуторі в Мальов, у приятеля Шелера, познайомився з Гільдою, вона перша (на це є докази) звабила його до себе, і Кранц із Шелером переловили її на нічних сходинах із Стефаном. Оба спільно рішили вбити Стефана, Гільду та себе, поділивши між себе ролі, після списання свого заповіту, денника і інших приготувань до цього акту розпуки. В історію вмішана ще приятелька Гільди Елеонора Ратті, яка мала за завдання вспокоювати Кранца і відводити його увагу та увагу Шелера від зв'язків Гільди із Стефаном. Трагічної ночі, коли Гільда виходила із спальні Стефана: Шелер застрілив Стефана і себе, а Кранц мав тим-же револьвером застрілити себе та Гільду. Друга половина пляну лишилась невиконаною; Елеонора видерла смертельно раненому Шелерові револьвер. Кранц арештований, у слідстві зміняв кілька разів свої зізнання. Із його записок (він писав вірші та оповідання) видко, що він увесь плян передумав і рахувався із можливістю такого закінчення; він був сильнішої вдачі як його приятель Шелер, якого намовив до вбивства. На розправі, що почалась є чимало визначних письменників заінтересованих деморалізацією сучасного молодого покоління.

— **Юсупов проти Керенського.** Князь Юсупов, що став славним від убивства Распутіна і недавно видав франц. мовою спомини про цю історію, подає в суд бувш. „всеміністра Керенського за образу чести. Керенський у своїм часописі „Дни" подав цілу низку фактів про Юсупова, які бувш. князь уважає зовсім брехливими: ніхто його з Франції не виселював, його крамницю мод не замикали і він не мав нечесних справ. Цей чисто особистий процес пахне політичною сенсацією.

— **Далекосяжне відкриття.** Еспанський дослідник Педро Феррарі, що живе в Льондоні, зробив ними днями відкриття далекосяжної ваги, якого наслідків покищо не можна передбачити. А саме: йому вдалось створити таку вражливу плиту, на якій записується проміння виділене людським тілом. Ця плита, зовсім невражлива на світло, полишає на собі своєрідні риски тільки під впливом раду покладеного в кімнаті і під впливом людини, що входить туди. Це відкриття потверджує досліди роблені від довгих літ ріжними вченими, що вірили в промінністість людського тіла. Віденський учений Рейхенах 70 літ тому зробив 14.000 експериментів, якими доказував, що із людського тіла йде таємне проміння. Ці спроби продовжував англ. лікар Кільнер, що давав змогу деяким особам при помочі своєрідної рідини, яка загострювала зір, відчувати своєрідне проміння людського організму. Із дослідів Феррарі виходить, що між прикметами раду і людського організму істнує споріднення. Ці досліди в силі виповнити велику скількість таємних явищ, досі зв'язуваних із силами, що находяться поза людським тілом.

— **Вибори і спорт.** Англійці, які розуміють спорт по свому і поширюють його на всі ділянки життя, вважають, що навіть вибори до парляменту, заповіджені на другий рік, можуть уже нині стати предметом спортових змагань. В англ. пресі вже появились оголошення деяких бюр, які приймають ставки об заклад, яка партія вийде при виборах переможцем. Починається тоталізаторська гра як при перегонах коней або... електричних заяців. Англ. публіцисти знаючи добре вроджену пристрасть своїх земляків до спортових закладів, часто звертаються до політичних клюбів за інформаціями про стан ставок на якусь партію або якогось кандидата, щоби заздалегідь передбачити, хто має перевагу серед настроїв своєї суспільности. Один денник висловлюється проти цих закладів у зв'язку з виборами, кажучи, що сотні бізнесменів можуть розвести агітацію виключно з метою заробити, зовсім не журячись програмою та ідейністю кандидата, на якого будуть ставити високі гроші.

— **Лік на смертельну анемію.** За нім. фаховим журналом „Клініше Вохеншріфт", з якої нім. преса подає цю звістку, передаємо радісну новину, що одна із найбільше опірних недуг „анемія перніціоза" не є безнадійною. У медичній клініці в Берліні проф. Шілінг подав до відома, що цю недугу лічать із дуже добрим вислідом при помочі годування пацієнтів печінкою. Найважче тільки ствердити, чи пацієнт дійсно недужий на цю анемію (постепенне щезнення тілець крови в організмі) і тому треба його довго держати під обсервацією, щоби не зробити помилки, що може мати погані наслідки.

— **Літературний куток.** Звістки польської преси про буцім-то польське походження Жіль Верна виявились звичайною денникарською качкою, чи пак: національними хрестинами, які вряди-годи повторюються при нагоді ріжних славних людей. Документи автора фантастичних повістей не є такі фантастичні як передавала львівська преса (звідки, як стверджують, ще в 1905 р. ця „качка" полетіла в світ!). Метрика Верна і всі інші докази про його уродження в Нант із франц. родини досі не згоріли, а доступні всім французам і не викликають найменших сумнівів. — Московське держ. В-во видасть у марті з нагоди ювилею М. Горкого 7 томів його творів вибраних самим автором.

— **Світова всячина.** На маніфестації „Сталевих Шоломів" в Берліні взяли участь два сини Вільгельма. — У Берліні починаються нім.-радянські переговори в господарськ. справах. — У Тиролі ледоозал засипав у горах чотирох лещетарів. — Нім. амбасадор у Льондоні виступив із протестом проти нової англ. фільми, яка змальовує розстріл німцями підчас війни у Бельгії сестри милосердя Кавель. — В околиці Антверпен злодії покрали із церкви св. Вільброда багато дорогоцінностей. — Громадянська війна в Китаю забрала в 1927 р. 72.000 осіб, крім цього лишила 28.000 ранених. — У Португалії відчули сильне тремтіння землі; населення перелякане. — Шведський король переїхав через Берлін на південь інкогніто, але всі знають, що під іменем графа Тульгари. Група англ. послів спонукала уряд зробити слідство, чи правдою є, що секретарі м-ства закорд. справ роблять біржеві операції.

— **Комітет Маскаради** „Т-ва письм. і журн." і „Кооперативи Український Театр" призначеної на 18-го ц. м. прохає всіх жертводавців буфету зголосити свої дари не пізніше як до 13-го в полудне, щоби Комітет мав час доповнити всі недостачі буфету.

Передвиборчі віча і збори.

Позір Перегінщина!

Дня 15. лютого ц. р. в год. 1-шій відбудеться велике окружне передвиборче віче в Перегінську. Реферують кандидати на послів листи ч. 18. д-р Іван Курівець зі Львова і дир. Остап Луцький зі Стрия.

ОКРУГ 53 (СТАНИСЛАВІВ).

Позір Печеніжинщина!

Дня 15-го лютого в год. 2-ій попол. Березів Вижний—Середний і Текуча.

Дня 26-го лютого ц. р. в год. 11-ій Текуча для сіл: Березів Нижний, Люча, Текуча, Акришори, Березів Середний.

Дня 19. лютого велике повітове віче в Печеніжині!

Позір Надвірнянщина!

Дня 26. лютого відбудеться передвиборче віче УНДОбеднання в Зеленій.

Дня 27. лютого ц. р. передвиборче віче в Пнівю.

Дня 28. лютого велике повітове віче в салі „Народнього Дому" в Надвірній. Початок в год. 1-шій в полудне. Реферувати на вічах будуть кандидати листи ч. 18. на 53. округ.

ОКРУГ 54 (ТЕРНОПІЛЬ).

Позір Скалатщина!

Дня 16. лютого ц. р. в год. 11. в полудне відбудеться в Грималові велике повітове **передвиборче віче** УНДОбеднання в салі читальні „Просвіти". На вічу будуть реферувати кандидати на послів о. прал. Л. Куницький і п. Бляшка Баранова.

Лист до Редакції.

Високоповажаний Пане Редакторе!

Не відмовтесь будь ласка, помістити в одному з найближчих чисел Вашого цінного часопису цього мого листа:

В ч. 10 „Діла" за цей рік помістив п. М. Заліznяк виривок зі своїх споминів п. з „З історії одного українського видавництва за кордоном", де пише між іншим і про „видаваний у Женеві за австрійські гроші орган українського соціялдемократа Льва Юркевича". Закид, зроблений п. М. З. пок. Л. Ю., котрий до того не може сам боронитися, дуже важкий, він кидає просто чорну пляму на память покійника.

Як свідок, котрому докладно було відомо, за які гроші видавалася женевська „Боротьба" пок. Л. Ю. — це її має на увазі п. М. З. — як той, що через довший час її виходу мав повний вгляд у фонди, якими розпоряжався її видавець, почуваю себе до обовязку в інтересі правди сконстатувати слідуючі факти, що можуть закид п. М. З. понад усякий сумнів поставити в належному світлі:

1. Пок. Л. Ю. був досить заможною людиною. На його засоби виходили многі українські с. д. видавництва, він був між іншим видавцем київського журналу „Наш Голос" і київського „Дзвін".

2. З приїздом своїм на початку війни до Відня (разом зі мною) він знайшовся у досить скрутному матеріяльному становищі, бо всяка комунікація між Австрією і Росією перервалась. Він виїхав незабаром до Швайцарії за гроші одержані ним із продажі своєї машини до писання.

3. В Швайцарії він скоро звязався з ріднею на Україні. З дому отже діставав щомісячно суми, що були йому потрібні на його життя і потреби.

4. За ці гроші з дому й тільки за них почав він видавати в Женеві „Боротьбу", що виходила дуже неправильно, нераз на кілька місяців, в міру його матеріяльної спроможности. Він не тільки був її видавцем і редактором, не тільки сам записував майже кожний випуск газети від початку до кінця, але навіть сам здебільшого її набирав — газета друкувалася у маленькій друкарні пок. Кузьми Ляхоцького, в тій самій, де колись друкувалася „Громада" М. Драгоманова.

5. Ні безпосередно, ні посередно пок. Л. Ю. не брав на видавництво „Боротьба" від нікого ніяких грошей, тим менше міг її видавати „за австрійські гроші", себто за гроші від тої держави, котру він за її українську політику особливо в часі війни найлютіше в тійже самій „Боротьбі" поборював.

І я не належав до тих, що погоджувався цілком з поглядами пок. Льва Юркевича на цілий комплекс питань, що висунулися у звязку з вибухом світової війни, про що не місце тут говорити. Згадаю тільки, що на ґрунті наших непорозумінь і суперечок з приводу них прийшло між нами не тільки до повного розриву наших приятельських відносин, але ми себе й гостро поборювали в пресі. Тим не менше вважаю своїм обовязком спростувати закид п. М. Залізняка, бо пок. Лев Юркевич належав до тих немногих у нас ідеалістів, для якого політика ніколи не була ґешефтом і який вповні заслугує на те, щоби память про його як про визначного й заслуженого українського громадського діяча була в загальній пошані. — Прийміть слова мого правдивого поважання *В. Левинський.*

Відень, 18. I. 1928.

✝ Посмертні згадки.

Анна Евгенія Лукашевич, урядничка дирекції залізниць, померла у Львові дня 6. лютого 1928 проживши 40 літ. Похорони відбулись 8. лютого 1928. В. Ї. П.

ОПОВІСТКИ.

Оповістка. В Товстім к. Грималова потрібний лікар-українець. Терен для практики і праці дуже сприяючий. Інформації можна дістати в о. І. Іванчука в Товстім (Touste) к. Грималова. 1486 3-4

З українського лікарського товариства. Дня 14. II. 1928 в год. 7. вечером відбудеться в домівці товариства вул. Руська 3. II. пов. відчит д-ра М. Дзеровича п. н. Рентгенотерапія туберкульози.

Заява.

Щоби баламутство не ширилось в окрузі виборчім ч. 52, заявляю, що на ніяку лісту і з жадної партії не кандидую на посла. 1503

Андрій Пилипчак
господар в Росохачі.